

Que ho faci sa tia!

QUIM GIBERT

Un dels contes de Jorge Bucay se situa en un reialme on abunden les vinyes. Els seus vinyataires sempre havien pagat unes importants quantitats a la corona en concepte de contribucions. Fins que un dia el rei decideix abolir les taxes reials per considerar-les abusives. En contrapartida, el monarca es conforma que un cop l'any tots els pagesos aboquin una gerra del vi produït en una gran bóta. Com que es tractarà del millor vi de la collita, els guanyats permetran finançar les despeses del regne. Tal dit, tal fet, queda convocat un acte públic per tal que tothom hi pugui fer la seva aportació. Acabada la cerimònia, el rei constata un gust estrany en tastar el vi recaptat. De seguida una comissió d'experts l'alerta que l'únic líquid que conté la bota és aigua. A cau d'orella el més vell dels assessors reials no dubta a dir-li que probablement a un dels vinyataires li ha passat pel cap posar aigua a la seva gerra. Perquè, una vegada abocada dins tants litres de vi, ningú no se n'adonaria. El problema és que la idea també s'ha ocorregut a cada un de la resta de camperols.

La petició que darrerament han fet un grup de magribins de Falset perquè les classes que els fa el Consell Comarcal del Priorat siguin en castellà té més d'un lligam amb la historieta d'en Bucay. I és que mentre hi ha tants catalanoparlants que constaten la necessitat urgent de fomentar l'ús interpersonal del català, quan és l'hora de posar-ho en solfa ens assalten pensaments de l'estil dels vinyataires. La nostra reacció lingüística davant un extracomunitari, fins i tot entre independentistes, és la d'aigular el vi: dir-nos a nosaltres mateixos que jo puc ser l'excepció parlant-li en castellà perquè ja hi haurà algú que ho farà en català. Malauradament, és tot al contrari. La tendència majorità-

ria dels catalanoparlants és la de parlar en castellà, tant als nouvinguts com als castellanoparlants que fa dècades que viuen entre nosaltres. No fer-ho així ha esdevingut una incomoditat que ens fa sentir ridículs, contrariats, incorrectes. I és que rere aquesta càrrega emocional hi ha una pressió que ens empeny a canviar de llengua. En el País Valencià, per exemple, aquesta atmosfera és tan atúidora que, per al filòsof valencià Antoni Defez, si algú parla la nostra llengua habitualment és perquè no sap castellà, o no en sap prou: «Es podria dir sense perill d'equivocar-se que la gran majoria dels valencianoparlants només tenen un problema: no haver pogut encara substituir la seva llengua pel castellà» (dins el diari *Avui*, 11-11-04).

Si hem d'esperar que siguin els «altres» els qui ho facin, el català també s'esfumirà igual que el vi del

conte. Per això, els membres de l'esmentat col·lectiu marroquí del Priorat al·leguen que assistir a classes de català, tal com fan actualment, no té el més mínim sentit en no poder fer servir aquesta llengua en la seva quotidianitat.

Encara que el problema de fons és Espanya, la nostra llengua és qui en paga els plats trencats. I és que quan una demanda d'allò més elemental (poder viure en català als Països Catalans) no és satisfeta, aquest greuge dificulta entre els menyspreats poder raonar i actuar en termes lògics. Tota la resta requereix fer dobles esforços i unes pràctiques militants que en moltíssims casos els humans no som capaços de sostenir. I aleshores ens consolem imaginant que això de lliurar un petricó de vi al rei o de parlar en català a la nova i vella immigració ja ho farà sa tia. ♦

Baix relleu de la deessa Diana, en la cantonada dels carrers Barra / Mirabeau (Perpinyà)